

KÁLVINISTA SZEMLE

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ
HIVATALOS LAPJA

LXXXVIII. évfolyam

2. szám

Komárom, 2017. február

Ára 35 cent

KITÁRT SZÍVVEL FOGADNI ISTENT

„Szánk megnyílt, szívünk kitérult előttetek, korinthusiak: nem a mi szívünkben van kevés hely számotokra, hanem a ti szívetekben van kevés hely számunkra. Mint gyermekekhez szólok: viszonzásul tárjátok ki ti is szíveteket!” (2Kor 6,11–13). „Mert amivel csordultig van a szív, azt szólja a száj” (Lk 6,45b) – olvassuk a Szentírásban. Miért kezdem ezekkel az igeversekkel az írásomat?

Mert úgy hiszem, igaz volt ez az ige Pál apostol életére, szolgálatára tekintve, és így van ez a mi személyes emberi életünkben is. Nagyon jól jellemzi a mi életünket. Amikor találkozunk egymással, beszélgetünk, elmondjuk mindazt, ami fontos, amivel éppen csordultig van a szívünk (talán sokszor aggodalommal, félelemmel, gondokkal, terhekkel – amivel a hétköznapiakban küzdünk), azt szólja a szánk. Így tesz Pál apostol is, aki az idézett igeversek előtt részletesen ír saját szolgálatáról, megtapasztalásairól. Az apostol ebben a hosszabb igeszakaszban az apostoli szolgálatot mutatja be. Azt a szolgálatot, amelybe a korinthusiakat is segítségül hívta.

Úgy hiszem, elgondolkozhatunk Pál példáján, hiszen Krisztus szolgálaként súlyos dolgokat kellett átélnie. Sok-sok nehézséggel kellett megküzdenie, különböző megpróbáltatásokat kellett kiállnia, de ő nem adta fel. Töretlen, megingathatatlan hittel, elkötelezettséggel szólítja meg levelében a korinthusiakat.

Talán az az érzésünk, hogy az apostol kemény szavakat használ, számon kéri őket: „nem a mi szívünkben van kevés hely számotokra, hanem a ti szívetekben van kevés hely számunkra” (12. vers). Feltehetjük a kérdést: hogyan és miért

mondott ilyet Pál éppen azoknak, akik ott, Korinthus városában ahhoz a gyülekezethez tartoztak, akik olvasták ezt a levelet?

Bizonyára azért, mert az apostol, az elhordozott nehézségek, próbák ellenére sem mondott le az ottani keresztyénekről, hiszen nagyon is fontosak voltak az ő számára: nem az ő szívében volt kevés hely a korinthusiak számára, hanem éppen ellenkezőleg: a korinthusiak szívében volt kevés hely Pál és szolgatársai számára. Már nem igazán tudták értékelni az apostolt és az ő szolgálatát. Éppen ezért kéri őket arra, hogy tárják ki a szívüket előtte és az ő szolgálata előtt.

Pál valóban nyitott szívvel közeledett a korinthusiak felé, csakhogy ez nem volt kölcsönös. Hiába kaptak az apostoltól szeretetet, odaadást, nem igazán tudták elfogadni, mert kevés hely volt a szívükben: nem fért bele a szeretet. Lehet, úgy gondolták, van en-

(Folytatás a 2. oldalon)

Nincs idő Jézusra

Néhány évvel ezelőtt egy szombat este hazafelé utaztam Musselburghból. A vonat tömve volt, a vagonnak az öt részében ötvennél többen is lehettünk. Egy tífzós csoport énekelni kezdett. Nagyon szépen, skót énekeket énekeltek, az utasok mind elcsendesedtek és hallgatták az éneket. Ahogy Portobellbe értünk, az éneklő csoport kiszállt, mások pedig be szálltak.

Ebben a pillanatban felálltam és a következőket mondtam: Barátaim, láttam, milyen szívesen hallgattátok a skót énekeket. Én nem vagyok skót, de szívesen beszélnék nektek az én hazámnak az énekeiről. Minden szempár rám figyelt. Folytattam: Az én hazám a mennyország. Oda tartozom, mert megváltott ember vagyok. Nem árulhatom el a dallamot, melyet ott énekelnek, de az ének szavai a következők: „Méltó vagy arra, hogy átvedd a könyvet, és feltörd annak pecsétjeit, mert megöletél, és véreddel vásároltad meg őket Istennek minden törzsből és nyelvből, minden nemzetből és népből” (Jel 5,9b). Az ige alapján szóltam még pár szót az evangéliumról, aztán leültem. Abban a pillanatban a vonat hirtelen megállt, síri csönd lett.

Az első szavak, amik a csöndet megtörték, ezek voltak: Részeg? A vonat végéből jött a kérdés. Nem, nem hiszem, hogy részeg, ez egy jó ember – mondta egy másik utas. Nem túl bölcs – fűzte tovább egy harmadik. Miért? – kérdezte a negyedik. Mert nem tudja, hogy hol és mikor kell ezekről beszélni – magyarázta meg az első megszólaló, aki ezzel azt akarta mondani, hogy nem helyén való dolog a vonatban Krisztusról vallást tenni. Mindenki bólogatott. Megfogalmazta a világban uralkodó véleményt: soha és sehol nem alkalmas, hogy Jézusról legyen szó...

(W. T. P. Wolston)

Hajdú Zoltán Levente Csak Istené

Zsolt 115,1–39

*Add, Uram,
hogy aki a tiéd,
az ne a világba
kapaszkodjon.*

*Kötözve ölelő
szép szavaktól,
harminc ezüstös
szólamoktól
– terád figyelve –
inkább megriadjon,*

*s tudja:
aki az életét
neked adta át,
másnak
nem engedi
eladni magát.*

Ámen.

Az ÚR színe előtt

Eltelt már egy hónap az új évből. Szinte észrevétlenül suhant tova. Amit én is és szeretteim is e hónapból felmutathatunk, az olyan kevés. Mi már itt a kezdetén ellankadtunk, mint az a kis forrás, melynek nincs ereje sok vizet buzogtatni, legfeljebb tisztát. Uram! Ne engedj ellankadni bennünket, ne vedd el tőlünk a többre törekvés ajándékát. Könyörgünk, adj több erőt. Segíts bennünket, hogy több hittel és nagyobb bizalommal kiálthassunk hozzád. A tőled kapott talentumainkat add, hogy jól értékeljük és használjuk, de segíts meg, hogy sohase bízzuk el magunkat azokért. Add, hogy helyesen éljünk velük a te dicsőségedre és használhassuk azokat a te ügyeidért. Békességért kiáltunk hozzád, Úristen! Némíts el szívünkben és ajkunkon minden panaszt és keserűséget. Add, hogy reménységgel induljunk február felé, hisz nekünk rajtad kívül nincs más „bajvívónk és hadakozónk, hanem csak te, Úristen”. De te Urunk vagy, és mi hisszük, hogy minden emberi igazságtalanságot, gonosztettet, rosszakaratot, ami minket érhet, hatalmaddal kivédsz, szüntelen hadakozol érettünk, megváltásunkért. Hatalmas kezeddel borítsd szívünkre, családtagjainkra, felebarátainkra megváltásod takaróját. Hóval belepert téli világod szépsége hulljon életünkre is. Úristen, kérünk, ne hagyd el bennünket. Ezért esdeklünk hozzád most februári imánkban. **Ámen.**

(Csiha Kálmánné)

hoz, ha kitért szívvel befogadjuk Isten szeretetét, Jézus Krisztusban kijelentett kegyelmét és az Isten szeretetének evangé-

liumát közel visszük mások életéhez – amire manapság sajnos, csak kevesen kíváncsiak. De milyen jó, hogy vannak, akik fontosnak tartják az Isten ügyét, fontos számukra a közösség, a gyülekezet élete, fontos, hogy tegyenek is azért, hogy megerősödve, egymást segítve, támogatva, valóban kitérjék szívüket Isten és embertársaik felé.

Hiszen erre hív, erre tanít Jézus Krisztus is: „*Úgy ragyogjon a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat*” (Mt 5,16). Ebben erősítsen és segítsen a mindenható Isten!

Nagyné Révész Andrea

GONDOLATOK

Kitárt szívvel fogadni Istent

(Befejezés az 1. oldalról)

nél fontosabb dolgom is, nincs nekem időm foglalkozni másokkal, nincs energiám viszonzni a kedvességet, szeretetet.

Bizonyára ismerős gondolatok, Testvéreim! Igen, mert a mai ember szívében is sokszor kevés a hely. Kevés, mert oly sok minden betölti a szívünket és sokkal könnyebb bezárkózni, egyedül lenni, bezárni az ajtót és csak magunkkal foglalkozni, azzal, ami közvetlenül körülöttünk zajlik. Éppen erre a magatartásra mondta Pál akkor és ott a korinthusiaknak és üzeni ezt nekünk is: „*Tárjátok ki ti is szíveteiket!*” Manapság talán ezt így is megfogalmazhatnánk: Legyetek nyitottak!

De mit is jelentett ez? Hogyan és ki felé lehet kitérni a szívünket, hogyan és ki felé lehetünk nyitottak? Csak úgy, ha Istenre tekintünk, ha elfogadjuk Őt és beengedjük az életünkbe, aki szeretetével körülvesz bennünket a mindennapokban, aki meg tudja találni Fiát is értünk küldte, hogy mi

el ne vesszünk, hanem életünk legyen. Bármilyenek is legyünk, Ő befogad, elfogad bennünket sokféle hibánkkal, bűneinkkel, szeretetlenségünkkel, aki azt akarja, ne elégedjünk meg azzal a helyzettel, amiben éppen vagyunk, hanem „*tárjuk ki szívünket*”. És ha valóban nyitottak tudunk lenni és úgy tudjuk kitérni a szívünket, hogy felfelé te-

kintünk, akkor Isten áldásaiban részesít és mindazt mi is továbbadhatjuk másoknak.

A reformáció emlékévében csakis így lehetünk méltóak hitvalló őseink hagyatéká-

„Vagy azt gondoljátok, hogy az a tizen-nyolc, akire rádőlt a torony Siloámnál, és megbölte őket, vétkesebb volt minden más embernél, aki Jeruzsálemben lakik? Nem! Sőt azt mondom nektek, ha meg nem tértek, mindnyájan ugyanúgy elvesztek” (Lk 13,4–5). Jeruzsálemben egyszer ledőlt egy torony és maga alá temetett tizennyolc embert. Megindult a találgatás: miért dőlt rájuk? Miért éppen ők haltak meg? Jézus azt mondja: nem ezek a fontos kérdések. A fontos kérdés: ez nagy figyelmeztetés nektek, akikre nem dőlt rátok a torony. És ha meg nem tértek, ti is ugyanúgy elvesztek. Azok nem voltak bűnösebbek, mint ti, de ez a tragikus esemény figyelmeztetés a számotokra.

Mit jelent megtérni? Azt jelenti, hogy valaki végre megalázza magát Isten előtt. Tőle kér bocsánatot a bűneire, egyedül Jézus Krisztus érdemében reménykedik, és átadja az uralmat Jézusnak az élete felé. Vele kezd el élni, de nem elméletben, meg gondolatban, hanem ténylegesen, a valóságban. Megtérni azt jelenti, amit a tékozló fiú életében a hazatérés jelentett. Odaállt az apja elé és azt mondta: apám, vétkeztem. Semmi jót nem érdemlek tőled, de ha lehetne, mégis itthon szeretnék maradni, és neked engedelmeskedni. Ez a megtérés. Tiszába teszem a múltamat, megvallom Istennek, és rábízom a jövőmet, kész vagyok ezentúl csak neki engedelmeskedni.

Akinek az életében ez elkezdődik, azt is bármikor elérheti az a pillanat, hogy megáll a szíve, és át kell lépnie élet és halál mezsgyéjén, de semmi különösebb nem történik vele. Mert az az élet, aki maga Jézus, az elvehetetlen. Az megmarad a hívőnek a halálban, a halála után is. Akinek az élet Krisztus, annak a meghalás valóban nyereség. Gondolkozzunk el azon, hogy bekövetkezett-e már a mi életünkben ez, amit így nevez a Biblia: megtérés? Viszonylag sok szó esik erről, éppen ezért fennáll a veszélye, hogy nem jelent semmit. Gondolkozzunk el ezen, hogy ha Jézus azt mondja: ha meg nem tértek, ugyanúgy vesztek el, mint akikre a torony rádőlt, akkor ezt a lépést minél előbb meg kell tennünk.

Ahhoz, hogy valaki ezt őszintén megtegye, le kell mondania arról a rejtett gőgről, amiről Jakab apostol ír: „Tehát akik azt mondjátok: Ma vagy holnap elmegyünk abba a városba, és ott töltünk egy esztendőt, kereskedünk, és nyereséget szerzünk; azt sem tudjátok, mit hoz a hol-

nap! Mert a ti életek olyan, mint a lehelet, amely egy kis ideig látszik, aztán eltűnik. Inkább ezt kellene mondanotok: Ha az Úr akarja és élünk, és ezt vagy azt fogjuk cselekedni. Ti azonban most kérkedtek elbizakodottságotokban: minden ilyen kérdés gonosz.” Abban a gyülekezetben viszonylag sok kereskedő volt, akik olykor hónapokig tartó utazásokat tettek, és tapasztalataik alapján előre ki tudták számítani, mekkora nyereséggel térnek majd vissza. Ez magabiztosakká tette őket, és úgy beszéltek leendő útjairól, mintha már visszajöttek volna onnan. Mintha az ő kezükben lenne a jövő, mintha ők lennének Isten. Nem mondták, hogy Isten nincs, de valahogy így gondolkodtak: Isten van, csak nem számít. „Ha az Úr akarja...” Jakab alázatra inti őket. Azt mondja: legyetek már józanok, azt sem tudjátok, megéritek-e a mai estét, nem azt, hogy egy év múlva mekkora nyereséggel jöttök vissza onnan. Nem vagytok urai az eseményeknek és végképp nincs kezetekben a jövő. **De a jövőtök, a sorsotok a hatalmas és titeket nagyon szerető Isten kezében van.** Őreá kell tehát biznotok magatokat, szereteteiket, egész jövődötöket mindenestül. „Ha az Úr akarja és élünk, és akkor majd ezt meg azt fogjuk cselekedni.” Így kell gondolkoznunk. Ez a teljes Istenre hagyatkozás a józan szemlélet. Ez az Istenben valóban hívő embereknek a gyakorlata. Az ilyen ember is tervez, neki is vannak megfigyelései és tapasztalatai, de mindent Istentől tesz függővé. Nem hiszi magáról, hogy ő a maga ura. Sőt, az ad neki biztonságot, hogy tudja, hogy nem a maga ura, hanem Jézus Krisztus tulajdona. Éppen az a békeességének és a reménységének a forrása, hogy nemcsak megtanulta és időnként elszajkózza, hanem egész lényével ráállt erre a biztos alapra: „Mind életemben, mind halálomban, mind testtől, mind lelkestől nem a magamé, hanem az én hűséges Megváltómnak, a Jézus Krisztusnak a tulajdona vagyok, aki az Ő drága vérével minden bűnömért tökéletesen eleget tett, és engem az ördögnek minden hatalmából megszabadított és úgy megőriz, hogy az én mennyei Atyám akaratára nélkül egy hajszál sem eshet le a fejemről, sőt minden az én üdvösségemet kell hogy szolgálja” (Heidelbergi káté 1.)

Aki ezt valóban hiszi, annak egészen másként telik el az élete. Az egészen másként fogadja a veszteségeket, az őt érő csapásokat, a gyászt is, és az egészen más-

ként múlik majd ki ebből a világból. Az a teljes valóságon tájékozódik. Az tudja, hogy ha meghal, Krisztushoz kerül megközelebb. Ahhoz a Krisztushoz, akit valamennyire már itt megismerhetett, és aki neki magát az életet jelentette. Számára a halál nem az élet vége, hanem a mulandóságnak és sokféle keserűségnek és szenvedésnek a vége. (...)

Hadd javasoljam: készítsünk egy kis csendet magunknak. Álljunk oda becsületesen Isten elé és így gondolkozzunk az élet és halál kérdéseiről. Feleljünk ezekre a kényes kérdésekre: kié az én életem tulajdonképpen? Kinek a tulajdona vagyok? Komolyan azt hisszük még, hogy a magunk urai vagyunk? Komolyan kételkedünk abban, hogy Istennek minden lehetséges, az is, ami az embereknél lehetetlen? Megszabadulhatunk a szorongástól is, meg az önhittségtől is, és eljuthatunk erre a nagy belső szabadságra: ha az Úr akarja, akkor élünk, és akkor ezt meg azt fogjuk cselekedni. Ne feledjük el, amit Jézus itt mond: ha meg nem tértek, ti is hasonlóképpen elvesztek. Még meg lehet térnünk és meg lehet újulnunk, erősödnünk a Krisztussal való közösségben annyira, hogy másokat is Őhöz tudunk hívni.

Jézus Krisztus felkészült az Ő kereszthalálára. Jézus Krisztus elfogadta az Atyától az ő halálát, de nem maradt a halálban. Harmadnapon feltámadott, ma is él. Sokan beszélünk már vele ma is. Sokan tapasztaltuk az Ő szeretetét az elmúlt na-

Jézus Krisztus harmadnapon fel- támadott, ma is él.

pokban is. Sokaknak az jelenti valóban az életet, hogy vele járjak egészen valóságos módon. Nekünk is ezt az Ő teljes életét kínálja, amelyik életet nem veszítjük el a halálban sem. Itt sok mindent vagy akár mindent is elveszíthetünk, de Isten elsegíthet minket oda, hogy a saját imádságunkként mondjuk el: A földön, ha elvesztem Szerelmem tárgyait, Maradjon meg mellettem Szerelmed és a hit, Csak azt el ne veszítsem, Mi benned, ó Úr Isten, Remélni megtanít! (276,3). És ha valaki ezt nem veszíti el, akkor minde-
ne megmaradt. (Cseri Kálmán)

Félévszázados határkőnél állva Életbölcsségek könyvbe sűrítve

Rendszeres olvasóink számára bizonyára ismerősen hangzik már Szenczi László neve. Általában itt, a negyedik oldalon olvashatóak az írásai. Az elmúlt század harmincas éveinek elején, félévesen árvaházba került. Kiskoszmályon – saját bevallása szerint – sok-sok Istennek átadott életű nevelő vigyázott és hatott rá. Itt, az árvaházban született meg fejében és szívében az elhatározás (szerető tanítója tragikus halála kapcsán): tanító szeretne lenni. Hosszú út vezetett a célig, de matematika-fizika szakos középiskolai tanár lett belőle, aki később doktori diplomát is szerzett történelemből és pszichológiából. A 2015-ben, a Dunántúli Református Egyházkerület kiadásában megjelent *A szeretet győzelme a nevelőmunkámban* című könyvébe élet-essenciáját sűrítette bele Laci bácsi. A sorok közül átsüt az az emberszeretet, melyre csakis a Jézust ismerő emberek képesek. Tanítók, szülők életét gazdagító, tanáccsal ellátó olvasmánya lehet a könyv. Az alábbiakban a befejező gondolatok részlete olvasható.

Állandó tanítványként

Sok mindenre megtanított ez a fél évszázad. Elsősorban arra, hogy kellőképpen ismerjem meg a rám bízottakat, gondjait, örömeit, hogy segíteni, biztatni tudjam őket. Gyakran kellett önvizsgálatot tartanom, hogy a kudarcokban, az eredménytelenségben mennyi volt az én felelősségem. Meg kellett vizsgálnom, kellő tudásszinttel állok-e tanítványaim előtt. Szükség volt a módszereim áttekintésére is, hogy adott esetekben felismerjem: a leli egyensúly helyreállítása előbbre való a szakmai ismeretek átadásánál. Gyakran vizsgáltam, hogy kellő szeretettel végzem-e oktató-nevelőmunkámat, az együttes foglalkozásokon igaz szívből a krisztusi szeretetet sugároztam-e a bennem bízó tanítványok irányában? Bizony, sokszor kellett megszügyenülnöm türelmetlenségem és szeretetlenségem miatt, de az volt a jó, hogy ezt Isten minden alkalommal a tudomásomra hozta. Bűnbánatommal elnyertem az Ő bocsánatát. A tanítványaimnak is bevallottam tévedéseimet, s elnyertem bocsánatukat, s újra helyreállt a bizalom közöttünk.

...Amikor újra végiggondolom az elmúlt évtizedeket, Túrmezei Erzsébet Pót-

vizsga szeretetből verse jut eszembe. Hányszor kellett a Mester nagy iskolájában a szeretetből pótvizsgáznom! Gyakran kellett Tanítóm előtt remegve megállnom, mert a szeretetvizsgán elbuktam.

A tételt bár kívülről tudtam, de a gyakorlatban abból előre alig jutottam.

Könnyű volt azokat a tanítványokat és szülőket szeretni, akik engemet is szerettek, de nehéz volt, sőt, néha lehetetlennek is látszott azokat szeretni, akik megragalmaztak, nevetségessé tettek, lekicsinyeltek, megaláztak, meg nem értettek. Hogyan szeressem és tanítsam az ilyen szülők gyermekeit, hogyan segítsek a velem kínos feszültségben lévő szülőknek is? Az évek során ezt a tételt még meg kellett tanulnom. Sokszor kérdezte tőlem a Mesterem és Megváltóm: ezeket is szereted? Válaszom csak ennyi volt: nem tudom, hiába próbálom. S olyan szelíden, de határozottan értésemre adta: pótvizsgára kell mennem. S ha mégsem tanulom meg, hogyan kell szeretni az ilyen tanít-

ványokat és szülőket is, megbukom egészen. A szeretet nehéz tétel – mondta Mesterem –, a legtöbben ebben buknak el, pedagógusok is. Mert, aki bánt bennünket, azt is szeretnünk kell!

Mivel erre én képtelen voltam, Mesterem tovább tanított. Különórára magához hívott, szeretetével meg-megsimo-

gatott, s megmutatta, hogy mennyit eltűr a szeretet. Eltűri a keresztszöveget, eltűri a gúnyt, a gyalázatot; töviskoronát és nehéz bánatot, a dárdaszúrást, amit értem kapott. Így tanított... Szívemet felrázta, s látta, hogy hajlok a tanításra. Szeretetét szívémbé zárta, és e szeretet segítségével indulhattam a pótvizsgára, s így a pótvizsgán átmentem.

De tovább kellett még tanulnom, tovább kellett mennem, hogy eljussak a szeretet-egyetemre, amely magas és mégsem elérhetetlen. S közben rájöttem arra is, hogy sok más tudományt sokat tanulhatok, megcsodálhatnak, úgy vizsgázhatok, de ha szeretet nincsen bennem, még diplomás tanárként is semmi vagyok.

Szenczi László

Szolgálat útja

„Mert akik jól szolgálnak, azok szép tisztességet szereznek maguknak, és nagy bátorságot nyernek a Jézusba vetett hit hirdetésére” (1Tim 3,13).

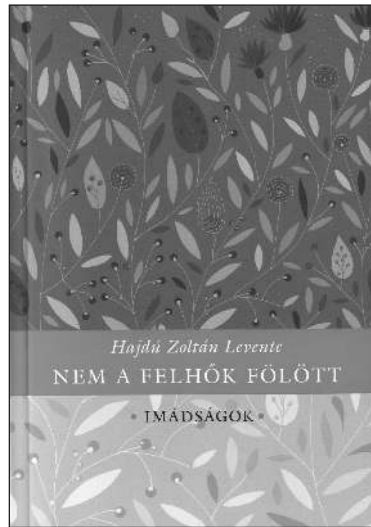
**Dicséri áldja szüntelen
Jézust a szívem, ajkam;
Amit Ő művelt én velem,
Amit Ő végzett rajtam,
Azt némán el nem hallgatom;
Ki jártam könnyes utakon,
Csodáit zengem vígan,
Hirdetem boldogan.
Rég koldus voltam, úttalan,
Jézusban kincset leltem!
Utamnak drága célja van,
Betölti fényvel lelkem:
A kincset széjjelosztani,
És Róla jó hírt mondani! –
Szolgálat boldog útja,
Szent küldetésem ez.
Szolgállok téged szüntelen,
Jézusom, fénylő Hajnal,
Törölve fájó könnyeket,
Harcolva búval-bajjal,
Míg utam Hozzád el nem ér,
Hol nincs árnyék, eltölt a fény,
Mert színről színre látom
Tündöklő arcodat.**

Túrmezei Erzsébet

Ezzel a címmel jelent meg Hajdú Zoltán Levente második kötete, mely imádságokat tartalmaz. Rendhagyó imádságokat. A szavak versszakokba vannak fűzve, olykor rímbe szedve, néha szabad verssé álltak össze. Olvasva a „teremtés, a bűnbánat, a megváltás, az egyházi év ünnepei és az emberi élet fordulópontjai kapcsán” született, szokásostól eltérő imádságokat, felsejlik bennem egy ige: „Amilyen lelki ajándékokat kapatok, úgy szolgáljatok azzal egymásnak, mint Isten sokféle kegyelmének jó sáfárai” (1Pt 4,10).

Hajdú Zoltán Levente lelkipásztor ezt teszi, amikor a *Reformátusok Lapja*, a *Képes Kálvin Kalendárium* és a *Hisszük és valljuk. Felkészítő a református keresztényen életre* című könyv olvasói számára megírta a most már könyvbe gyűjtött imádságait. Egyházunk tagjai számára

még közelebbivé teheti a művet, hogy a kötetet záró *Az ünnepen* című imádságot a vágfarkasdi református gyülekezet közösségének ajánlotta a szerző.

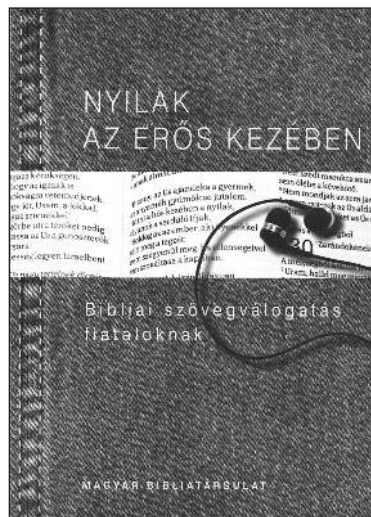

NYILAK AZ ERŐS KEZÉBEN

Ki vagyok? Mi a célja az életemnek? Miben hiszek? Hogyan álljak helyt a mindennapokban? Hol találom igazi barátokat? Hogyan lehet jó kapcsolatom a szüleimmel? Hogyan hozzak jó döntéseket? Gyakori kérdések, melyek a gondolkodó, eszmélő fiatalnál biztos, előjönnek. Az ajánlott könyvben Isten válaszai olvashatóak. Segítségül a fiataloknak, hogy adott esetben például ne az interneten a gyakorikerdesek.hu-n keressék a választ az élet nagy kérdéseire. Ott ugyanis kicsi a valószínűsége, hogy biblikus eligazításra lelnek fiataljaink.

-kdI-

(Magyar Bibliatársulat, 2016)

Lapunk második oldalán, a verseknek szánt részben a *Csak Istené* című, versként is olvasható imádságot közöljük és bízunk benne, hogy lesznek, akik kedvét meghozzuk, hogy kézbe vegyék a külsőjében is tetszetős könyvet.

Kis Lucia

(Kálvin Kiadó, 2016)

Feladvány

Énekeskönyvünk hányas számú dicséretéből származik a mondat: Nyilak az erős kezében?

Kérjük, hogy megfejtésüket legkésőbb **március 15-ig** juttassák el a Kálvinista Szemle szerkesztőségének címére (**930 10 Dolny Štál 386**). A helyes választ beküldők közt ajándék könyveket sorsolunk ki.

A decemberi számban feltett kérdésre azok válaszoltak helyesen, akik azt írták, hogy Narniának hívják a C. S. Lewis által kitalált világot, aminek megírta a krónikáját

Azon kedves olvasóink közül, akik helyes megfejtést küldtek be, hárman részesülnek könyvjutalomban, mégpedig **Borbély László** (Gúta), **Kovács Gabriella** (Kassa) és **Tóth Eszter** (Pozba).

Mindhárman – a Harmat Kiadó jóvoltából – Colin Duriez *Tolkien és C. S. Lewis Egy híres barátság története* című könyvét kapják ajándékba. Nyereményükhöz gratulálunk, postán küldjük el.

A szerkesztőség

FELTETTÜK A KÉRDÉST

Az Ön életében is „megvan az ideje a táncnak”?

A reformátorok közül többen elítélték a táncot, de én szeretek táncolni. Sőt, lelkipásztori feladataim közé tartozik. Két alkalom van, ahol tánc tudásomat megítélik. Egyházközségi alapiskolánk alapító-fenntartói jogköréből adódóan, mint a gyülekezet lelkipásztora, kötelességemnek tartom, hogy ott legyek növendékeink első bálján és velük együtt cselekvőleg örüljek. Valamint az alapiskolánk részére szervezett jótékonyági bál hivatalos vendége és vendéglátója vagyok, így ott sem ülhetek a sarokban. (A feleségem a mai napig nem adja kölcsön a házasságkötési DVD-ket, mert a mulatságban elég „vigan” viselkedtem.) Ha több szabadidőm lenne – ami nincs – biztos, hogy a tánc felé inklinálnék.

Buza Zsolt, roznányói lelkipásztor

A tánc nem kell, hogy életidegen jelenség legyen a hívó ember életében. A Biblia sem úgy vélekedik róla, hogy ne tedd, nem szabad, nem illik. Az Úr ennek is rendelt helyet és időt ad az életünkben. A férjemmel rendszeres bálozók vagyunk és a báli időszakban öt bált többnyire abszolválunk, és ráadásul nem végigszenvedjük, hanem jól érezzük magunkat. Talán ami felelősség nyugszik a vállamon a bálozások során a *hogyan?* megmutatása. Lehet kulturáltan szórakozni. Én ennek a híve vagyok. És ebben is igyekszem vállalni a példamutatást. Véleményem szerint, aki teheti és szeret, táncoljon, saját öröme nyugodtan, a tisztesség és a jó ízlés keretei közt. Én ezt teszem és nincs lelkiismeret-furdalásom. Ebben is szabadok lehetünk Krisztusban.

Bernáth-Holop Krisztina, komáromszentpéteri lelkipásztor

KIRE HALLGAT A GYEREK? (1.)

Milyen gyereket könnyű nevelni?

Szülőként, pedagógusként azon fáradozunk, hogy a jövő nemzedékének tagjai, a ránk bízott gyerekek ne csak meg nőjenek, hanem valóban felnőjenek; érett, virágzó és gyümölcsstermő emberre teljesedjenek ki. Ez szent felelősség és rengeteg munka. Akkor tudjuk elvégezni, ha tudunk rájuk hatni. E téren viszont egyre nehezebb a dolgunk. Egyre nehezebben boldogulunk velük, mert egyre kevésbé hallgatnak ránk.

Azért van annyi bajunk a gyerekekkel, mert nincs *természetes hatalmunk*. A hatalom egyszerűen *hatóerőt* jelent. Hatóerő nélkül nem tudunk hatni a gyerekeinkre. Hogy lehet az, hogy olyan sok családban nem hallgatnak a szülőkre a gyerekek? Honnan származik az a természetes hatalom, ami nélkül nem hallgatnak ránk a gyerekeink? Ki az, akinek a gyerekek kényszer nélkül is szót fogadnak? Kire hallgat a gyerek?

Nem kellene, hogy a nevelés ilyen nehéz legyen. Évezredek óta csináljuk. Életünk természetes, intuitív, ösztönös része lehetne, ahogy az is volt, úgy 100 évvel ezelőttig. Ma viszont egyre nehezebben bírunk a gyerekeinkkel. Pedig sose volt ennyi információ a nevelésről. Sose volt ennyi szakértő, aki megmondja, mit csináljunk. Sose tudtunk ennyit a gyerekek fejlődéséről. És sose volt ilyen kevés gyerek a családban. Ennek ellenére úgy tűnik, hogy mi, mai szülők, nehezebben boldogulunk a gyerekeinkkel, mint a dédszüleink a nagyszüleinkkel. Valami hiányzik, és ha vissza akarjuk szerezni, tudnunk kell, mi az, amit elveszítettünk. Minek a hiánya teszi olyan nehezzé a nevelést? Mi a titok?

Sokszor már a kérdésfeltevés is segít, hogy rájövünk a bajaink okára. Kezdjük egy könnyebb kérdéssel: Mi teszi könnyűvé a nevelést?

Egyértelmű: egy olyan gyereket, aki **hallgat ránk**, sokkal könnyebb nevelni. Aki tőlünk akarja megtudni, hogy milyen legyen, hogy viselkedjen, hogy járjon, hogy beszéljen. Könnyűvé teszi a nevelést az olyan gyerek is, aki **bízik bennünk**. Sőt, aki nemcsak bízik, hanem **ránk bízta magát**. Megkönnyíti a nevelést, ha a gyerekek **tőlünk vár segítséget** és útbaigazítást.

Minden gyereknek szüksége van tájékozódási pontra (világító toronyra, aki-

nek a segítségével eligazodhat). És ha mi vagyunk azok a számára, ha hozzánk fordul a kérdéseivel és a gondjaival, akkor könnyű lesz nevelni.

Könnyebb a nevelés, ha a gyerekek **hozzánk akar hasonlítani**: hozzánk méri magát, és nekünk akar megfelelni. Könnyebb a nevelés, ha a gyerekek **szereket velünk lenni** és kedveli a társaságunkat. Ha a gyerekek **otthon érzi magát velünk**. Minden gyereknek szüksége van háterszagra, támaszpontra, biztos bázisra. Ha melletted úgy érzi, hogy „itt vagyok itthon, ide tartozom”, könnyű lesz nevelni.

Könnyű azt a gyereket nevelni, aki **követ bennünket**. Az élet fontos dolgiban vezetnünk kell. Az értékrendünket akkor tudjuk átadni, ha vezetni tudjuk a gyerekeinket. A kultúránk továbbadása nem történik meg, ha a gyerekekben nincs hajlandóság arra, hogy minket kövessen. Mi tesz minket a gyerekek vezetőjévé? Az, hogy utánunk akar jönni. És végül: könnyű nevelni azt, aki **megosztja a titkait**. Aki az ügyeit nem a hátunk mögött intézi.

Akkor van nehéz dolgunk a neveléssel, ha ezek a tulajdonságok nem illenek a gyerekeinkre. Minél inkább illenek, annál könnyebb őket nevelni.

A nevelés kulcskérdése tehát: Mitől lesz ilyen egy gyerek?

Van, *aki ilyennek születik*? Nem, úgy-hogy ne a párunk családjában keressük a hibás géneket. Ha ezek velük született tulajdonságok volnának, akkor állandóak lennének. Amelyik gyerek hallgat az egyik szülőre, az a másakra is hallgatna. De nem ezt tapasztaljuk. Az egyik szülőre hallgat, a másokra nem. Az egyik nagyszülővel megosztja a titkait, a másikkal nem. Ezek itt nem öröklött és nem állandó tulajdonságai egy-egy gyereknek. A hiányuk sem örökletes.

Talán *meg lehet tanítani egy gyereket arra, hogy ilyen legyen*? Nem! Ezekre a tulajdonságokra nem tanulás útján tesz szert egy gyerek. Nem lehet megtanítani arra, hogy ilyen legyen, de ha már ilyen, akkor sok mindenre meg lehet tanítani. Ha egy gyerek ezeket a tulajdonságokat hozza a tanárnak, akkor nagyon tanítható is lesz. Nyitott lesz, és a tanár hatni tud rá.

Akkor a titok nyitja nem lehet más, mint a *hozzaértésünk*. Az a gyerek lesz ilyen, akivel kellő szakértelemmel foglalkozunk. A szülőket ki kell képezni, és ha már nagyon tudják, mit kell csinálni, akkor hallgatni fognak rájuk a gyerekek. És nem! Van olyan szülő, akinek a négy gyereke közül háromra illenek ezek a tulajdonságok, a negyedike viszont nem.

Hát akkor?

Annak a szülőnek lesz ilyen a gyereke, aki elég *felelősségteljes*? Múlhat azon a nevelés sikere, hogy elég komolyan vesszük-e a dolgunkat? Fontos a szülői felelősség, de még ez sem a döntő tényező. Sokan vannak, akik rettenetesen komolyan veszik a nevelést, lelkiismeretesek, felelősségteljesek, és a gyerekeik mégsem hallgatnak rájuk. Kezdünk kifogyni az ötletekből.

Talán a *szülői szeretet* hozza ki ezeket a tulajdonságokat a gyerekekből? És nem; de ha a gyerekek nem ilyen, akkor nagyon kell őket szeretnünk, hogy el tudjuk viselni. Nehéz egy olyan gyereket szeretni, akire nem illenek ezek a tulajdonságok. De a mi szeretetünk mégsem garantálja, hogy könnyen tudjuk nevelni a gyerekeinket. Mégis jó irányban keresgélünk.

A titok nyitja nem a szülő szeretete a gyerek iránt, hanem a *gyerek szeretete a szülő iránt*. A gyerek bizalma a szülőben. **Azt a gyereket tudjuk nevelni, aki nekünk adta a szívét.**

Akkor tudunk olyan anyák, apák, tanárok vagy nagyszülők lenni, amilyenre a gyerekeinknek szükségük van, ha a miénk a szívük! Ennyire egyszerű. A nevelés sikere vagy kudarca azon a kapcsolaton múlik, amely a gyereket a róla gondoskodó felnőttökhöz fűzi.

A gyerekek belénk vetett bizalma az a láthatatlan köldökzsinór, amely fogadóképesé teszi: amelyen keresztül befogadja, sőt, magába szívja mindazt, amit átadunk neki. Ha elvész a bizalmi kapcsolat, nem fogadja be, amit tőlünk lát vagy hall. Akihez a gyereket személyes és bizalmi kapcsolat fűzi, az tud rá hatni: az rendelkezik elég hatalommal a neveléséhez.

Brouwer Pálhegyi Krisztina

(A szerző engedélyével: krisztamami.wordpress.com)

A társadalom rendkívül gyors fejlődése, a városok túlszűfolttsága, az alapvető értékek visszaszorulása, a vidék hagyományrendszerének felborulása stb. eredményezi, hogy a kapcsolatrendszerek egyre bonyolultabbakká váltak, avagy teljes, illetve részleges kölcsönösség hiánya jellemzi azokat.

Szélsőségesen megnőtt a káros stresszhatást okozó, stresszt kiváltó és sebeket okozó életjelenségek száma, melyek lelki ill. lelki alapú testi (pszichoszomatikus) megbetegedések forrásai.

A lelkigondozás karöltve a mentálhigiénével (lelki egészségmegőrzéssel), olyan tudomány, mely többek között pszichológiai és pszichiátriai elméleten alapuló szabályok és rálátás által abban segít, hogy hogyan lehet megőrizni, elmélyíteni, avagy visszanyerni a testi-lelki-szellemi-érzelmi és hitéleti egyensúlyt, egészséget.

A segítő beszélgetések hozzásegítenek a jelenségek eredendő összetettségének és összefüggéseinek a megértéséhez. A lelkigondozás, mely a mentálhigiéné (lelki egészségmegőrzés) speciális ága, olyan gyógyító tudományág és segítségnyújtás, mely a hatékony életmóddal és legkedvezőbb, legmegfelelőbb életutak keresésével és az azokra való rátalálással is foglalkozik.

Kiknek szól?

Az **egészségeseeknek**, hiszen egyes alapkövetelmények betartásával az egészségek testi-lelki-szellemi-érzelmi- és hitélete megszilárdul és megerősödik, minőségileg javul.

Az **egészség és „betegség” határán lévőeknek**, akiknél gyakran idült, súlyosabb pszichés illetve pszichoszomatikus (lelki eredetű testi) tünetek jelentkeztek, melyek életük felborulását jelezték: a lelkigondozó segíti őket az önismeretben, elemzi a kezdődő zavarok okait, felmutatja az utat az

egyensúly helyreállításához és megerősítéséhez.

A **„betegeknek”**, bár a lelkigondozó szakember jelenléte a gyógyuláshoz még nem elég, de segít a gyógyulás folyamatában s így csökkenti annak időtartamát, elősegíti a sikeres felépülést például a viselkedészavarokban, a kedélyállapot-zavarokban szenvedőknek, az életproblémáik elől a testi betegségekben, lerokkanásban menedéket keresőknek, akik igyekeznek a testi betegség szótlan nyelvében kifejezni bajukat, rossz közérzetüket, feszültségüket, szorongásaikat önmagukkal, környezetükkel és a világgal való elégedetlenségüket.

Az **elidegenedetteknek**, akik akkor a legkórosabbak, amikor nincsenek panaszuk és elégedettek önmagukkal, mert akkor üres, automatikus azonosulásba menekülnek, a gyökérvesztetteknek, a közösségből kiszakadtaknak, azoknak, akik tömegbe verődnek, de ott is „magányosok” maradnak.

A **krízisben lévőeknek**.

A mentálhigiénés műhelyekben olyan lelkigondozás folyik, ahol az ember Isten ke-

resését s a hitéletet is figyelembe veszik. Személyiségközpontú, Rogers-féle módszerrel működő, így egy speciális, saját eszközökkel is dolgozó szakterület, mely magába foglalja a típusos életproblémák, a társadalmi helyzetek, az életmeneti krízisek és egyéni nehézségek konzultációs módjait, amelyek problémamegoldó segítséget, értő figyelmet nyújtanak segítő beszélgetések formájában. Esetünkben tehát egyaránt alkalmazza az évszázadokra visszanyúló keresztény-keresztény lelkivezetés hagyományát és a modern pszichológia, pszichiátria ismereteit. Nem gyorssegély, hanem egy hosszú folyamat, ahol utógondozás is zajlik.

A budapesti Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészettudományi Karán belül működő Pszichológiai Intézet szakemberei már hosszú évek óta végeznek mentálhigiénés képzést egyházunkban. Lelkipásztoraink közül többen már elvégezték a képzést.

Ha szükséges, keresse a környezetében lévő szakképzett lelkipásztorokat!

Drenkó Zoltán

Érzékenyítő gyermekhangra

GONDOLATOK

Drága családjunk legkisebb tagja egy kilencéves kislány. Nagyon szeret rajzolgatni, ragasztgatni, sok szépet készített már nekem, másoknak is. Elrakom őket emlékébe.

Érzelmileg nagyon gazdag kislány, szereti az Úr Jézust. Sokszor vannak olyan mély és főként a korához képest komoly kérdései a hittel, az Úrral kapcsolatban, hogy nehéz megválaszolni. Gyakran kijön utánam a konyhába: – Anya, figyelj, mit csináltam! – és mutatja a következő alkotását. Tél elején is így hozott ki nekem egy lapot. Tele volt mindenféle apró körökkel, négyzetekkel. Nem volt kiszínezve, egyszerű ceruza-

rajz volt, de nagyon aprólékosan megtervezett. Nézegettem, megdicsértem őt, de nem voltam igazán tisztában vele, mit is ábrázol a rajz. Megmagyarázta: – Emlékszel, mikor láttuk azt a bácsit az utcán? Te mondtad nekem, hogy sok bácsi, néni és még gyerekek is az utcán lakik még télen is. Én nagyon szeretnék segíteni nekik, de tudod, hogy még kevés a spórolt pénzem. Azon gondolkodtam, hogy sokat fogok tanulni. Tudod, mondtam, pszichiáter szeretnék lenni, hogy tudjak a beteg embereken segíteni és akkor még az Úr Jézusról is tudok nekik beszélni. S te mondtad, hogy ahhoz

nagyon sokat kell tanulni, de aztán több lesz a fizetésem is. Akkor meg majd tudok nekik építeni házat, hogy ne az utcán lakjanak. Látod, meg is terveztem, milyen lesz, hogy sokan elférjenek benne. Ne kelljen a gyerekeknek utcán élni, hanem meleg szobában aludhassanak, ahogy én.

Mit lehet ilyenre válaszolni? Nyeltem a könnyeimet (ahogy a sorok írása közben most is), átöleltem őt, s megígértem, hogy ahogy tudok, segítek neki a tanulásban. Ezt gondoltam: „...és olyanok nem lesztek, mint a kisgyermek, nem mentek be a menyenyek országába” (Mt 18,3b). –én–

500 év Európa történetében AKI KÖVET DOBOTT AZ ÁLLÓVÍZBE

Luther Márton 1483. november 10-én született. Szegény, többgyermekes családban nő fel, de a szülők mindent megtettek a gyermekek legjobb neveléséért.

Erfurtban iratkozik be egyetemre, bölcsész szakra, melyet elvégez, s apja unszolására beiratkozik jogra is. A jogi tanulmányokhoz szükséges könyvek beszerzése miatti útján éli meg élete egyik legmeghatározóbb eseményét, mely kihatással lesz további sorsára. Útja egy erdőn vezetett át, s a hirtelen jött viharban az egyik villám a mellette álló fába csapódott bele. Életrajzírói szerint ez a momentum volt az, amikor térdre rogyott, s felkiáltott: „Segíts meg, Szent Anna, szerzetes akarok lenni!” Alig hangzik el a kiáltás, s a vihar hamarosan abbamaradt, Luther pedig belép az Ágoston-rendi szerzetesek közé. Pontosan betartott minden előírást, a kolostor „legjobb” szerzetese lett (rendtársai második Paulusként emlegették), ám a kolostor falain belül nem lel megnyugvást, kételyek gyötrik üdvösségét illetően.

Luther számára 1510 a fordulat éve. Ebben az évben indítja el rendfőnöke egy rendtársával Rómába, ahol négy hetet tölt el, végigjárja a stációkat, s szembesül az egyház elképesztő helyzetével. 1511-ben Wittenbergben a bibliaolvasmányok tanáráként kezd el működni. Az Igét egyszerűen, a Biblia belső összszéféreire támaszkodva magyarázta.

Luther életében egy újabb epizód Tetzelt János fellépése. Ez a dominikánus szerzetes, aki az épülő Szent Péter templom javára bűnbocsánati cédulákat árult, pompával, szép szavakkal és ígéretekkel csalogatta az embereket maga köré, elhíresült mondásával: „Mihelyt a pénz a ládikába hullik, tisztítóüzből a lélek kiugrik.”

Több tudós is felemelte hangját el ellen a komédia ellen, sőt Tetzelt maga Frigyes választófejedelem is kiltította területeiről. Luther a nagy nyilvánosság felé fordul, s szószékről hirdeti a búcsúcédulák erőtlenségét, szembe állítva Isten megbocsátó kegyelmével, amit hitt és vallott.

Eleinte érdektelenséget tapasztal mondanivalója iránt, s ezért is állít össze egy 95 tételből álló tézist, ám a tézisek vitá-

ba bocsátásával vár a megfelelő pillanattig. Október 31-én helyezi ki a vártemplom ajtajára a 95 pontot, ami megadja a reformáció alaphangját.

A 95 pont kiadása után előbb Kajtán bíboros próbálja tanai visszavonására készíteni, érvényesítve ez által Róma akaratát, ám erre Luther nem hajlandó. A pápa 1520. június 15-én kiadott bullájával végül kiközösítette Luthert az egyházból, elítélte a tetteit, elrendelte könyveinek megsemmisítését és hatvan napot hagyott Luthernek tetelei visszavonására.

V. Károly császár a pápai bulla lejárta után sem engedte annak végrehajtását, hanem Luther ügyét az 1521 elejére ösz-

Luther Márton

szehívott wormsi birodalmi gyűlés elé vitte. Bár Luther megjelenésével nem sokan számoltak, ő a birodalmi gyűlés elé állt. Sem könyveit, sem tanait nem vonta vissza, s a meghallgatásakor hangzik el (bár nem egyértelműen bizonyítható) híres mondata: „Itt állok, másként nem tehetek, Isten könyörüljön rajtam!” Miután Luther és az őt támogató fejedelmek Wormsot elhagyták, a császár birodalmi átokkal sújtotta Luthert: bárki szabadon üldözhet és megölhet.

A visszaúton, Eisenach mellett álarcos lovasok támadják meg, majd Wartburg várába viszik. Elrablótatója: Bölcs Frigyes, aki egy időre menedéket ad és meg is védi a reformátort. Wartburgban kezd neki az Újszövetség fordításának, melyet nagyjából tíz hét alatt elvégez. 1522. március 1-jén hagyja el a várat, és tér

vissza a forrongó Wittenbergbe, hogy helyreállítsa a rendet, s hogy megfékezze az akkorra egyre nagyobb méreteket öltő zavargásokat.

Már az 1519-ben kiadott „A német nemzet keresztyén nemességéhez” című művében foglalkozik a papi nőtlenséggel, a cölibátussal. A Szentírás alapján nem látta megalapozottnak a nőtlenséget, sőt azon a véleményen van, hogy a lelkészeknek kívánatos és helyes családot alapítani. Később ebből is példát ad, amikor a tanai hatására rendből kilépő apácát vesz el feleségül, Bóra Katalint, 1525. június 13-án. Házasságuk a lelkészcsaládok mintája lehet. Hat gyermekük született, s a család nem hátráltatta munkásságát, sokkal inkább előre vitte.

Viszonylag nyugalmas, de munkával telt évek következnek Luther életében. Ez a nyugalom teret engedett aztán a reformáció terjedésének is.

Élete alkonyán egyre erőtlenebb. 1547. november 17-én fejezte be Mózes első könyvének magyarzatát, ami egyben az utolsó előadás volt az egyetemen. Az elfáradt és megöregedett tudós még a mansfeldi grófok közötti viszály megoldását igyekszik személyesen elintézni. 1546. január 23-án indul el Wittenbergből. A nehéz út után érkezik meg Eisenbenbe. A tárgyalásokon, gyengesége miatt csak egy-két órát vesz részt. Február 17-e estéjén érzi a halál közelségét, így imádkozik: „Kezedbe ajánlom lelkemet, te váltottál meg, hűséges Istenem”, majd 1546. február 18-án éjjel kettő és három óra között meghal. Február 20-án Eis-

„Itt állok, másként nem tehetek, Isten könyörüljön rajtam!”

lebenben ravatalozzák fel, majd díszkísérettel kísérik Wittenbergbe. Nagy tömeg várja és egyenesen a vártemplomba viszik, s a szószék közelébe helyezik holttestét. Azóta is ott pihen Luther, ahol kiszögezte a 95 tételt, ahonnan elindult hódító útjára a reformáció.

Lévai Attila

450 éve a kálvini teológia szellemében Hitvallások és egyházi törvények születtek

Egy egyháznak a létrejöttét nyilván nem lehet egy konkrét dátummal megadni, hiszen kialakulása egy hosszú folyamat. Történetileg azonban a magyar református egyház formálódásának kezdete mégis megfogható egy pontban: ez volt az 1567. február 24-e és 26-a közt, Melius Juhász Péter vezetésével Debrecenben ülésező alkotmányozó zsinat.

A zsinat városa, Debrecen

Debrecen a 16. század derekán Magyarország egyik, vagy éppen a leggazdagabb városa volt. Tinódi Lantos Sebestyén 1553-ban e jeles település földesuránál, Török Jánosnál vendégeskedve, aranylábúnak nevezi a várost, nyilván kincseire, materiális értékeire akar célozni ezzel a nem mindennapi jelzővel.

Érdemes idézni a legújabb monografikus műből, amely az egyetemi professzor, Balogh doktor alkotása: A 16–17. század folyamán a neves, európai helység mind a népesség számát, mind a gazdasági és kulturális jelentőségét tekintve, Tiszántúl legnagyobb települése. Lakóinak száma a nevezetes zsinat idején kilenc-tízezer között mozoghatott, sáncsal és árokkal kerített belső területe tágasabb volt valamennyi magyar városénál. Az itt tevékenykedő tizenegy céh a kézműipar komoly differenciálódását jelzi, az évente hét ízben, két-két hétig tartó vásárain pedig nemcsak a közvetlen környék árucseréje bonyolódik, hanem főleg a Balkán-félsziget és a Baltikum közötti áruforgalom is. Bár ebben az időben a települést az Enyingi Török család birtokolta, a helység önkormányzata az 1361-es Nagy Lajos-féle városi statútum és a Hunyadiaktól szerzett sok-sok kiváltság alapján már szinte teljesnek mondható. Debrecen a reformáció helyvét irányzata mellett kötelezte el magát. Egyedi egyházi és irodalmi életművel ezt tette nyomatékosná a helység püspököpédikátora, Melius Juhász Péter is.

A református egyház születése

A 16. század közepére feszültség alakult ki Kelet-Magyarországon és Erdélyben a reformáció irányzatai (Luther és Kálvin tanainak követői) között. Emellett feltűnt még az antitrinitarizmus is, akik a Szentháromság elvét tagadták.

(Az erdélyi református egyház számára újabb próbát jelentett, hogy János Zsigmond fejedelem unitárius hitre tért.) Ez a helyzet megkívánta, hogy a különböző hitvallásokat elfogadó irányzatok saját szervezeti egységet alakítsanak ki. Ennek a folyamatnak a kiemelkedő mérföldköve a magyar reformátusok számára az 1567. február 24-e és 26-a közt zajló debreceni zsinat.

A zsinat szervezéséről, az előzmények aprólékos, árnyalt leírásáról nem maradt fenn adatunk, az arra meghívó zsinati levél is hiányzik. (De a történetírás ismeri az okmányok időalvása fogalmát...).

Tizenhét egyházmegye esperesei, lelkészei megjelentek Debrecenben, de a vallási ellenfelek nem érkeztek meg. A

Melius Juhász Péter szobra

zsinaton résztvevők egyhangúan elítélték az antitrinitarizmust, s azzal, hogy a szinte minden kérdésre választ adni tudó II. Helvét hitvallást (1561-ben Bullinger Henrich saját, személyes hitvallásaként írta meg ezt a 30 fejezetet) elfogadták – amit a genfi egyház példájára, minden jelenlévő lelkész kézjegyével látott el – élesen elhatárolják magukat a bibliai alapról egyre inkább letérni látszó antitrinitárius mozgalomtól.

Hittételek és egyházi szabálygyűjtemény

Kiss Áron sorrendje szerint a zsinatra kitűzött igaztételek állnak elől. „A zsinat tárgyaiul ki voltak tűzve a következő igaztételek, melyek a szentírásból az egy isten-

ben való egységről és háromságról a Szabellius és Szocinus eretnekségével megfertőztetett eretnekek szörny tanai ellen vétettek, melyek Debrecenben február 26-dik napján az Ur 1567-dik esztendejében megvitatandók voltak.”

Ha semmi más emlékünknem lenne e korból, már ebből is tisztán megrajzolhatnánk a szentháromság tagadókkal való küzdelem állását. A vitára szánt hét tétel mind ezzel foglalkozik.

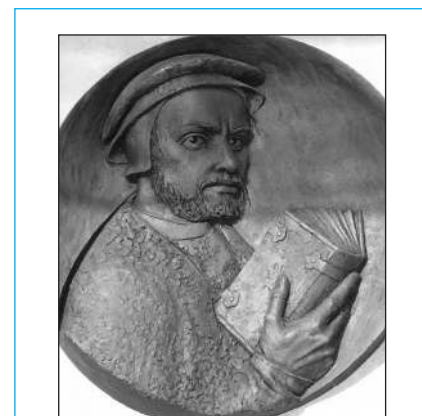
A következő részben a zsinatra egybehívott lelképászorok rövid hitvallása olvasható.

A szerző, Melius Juhász Péter az erdélyi fejedelemnek ajánlja, „Fölségednek leghódolóbb alattvalója Horhi Méliusz vagy Juhász Péter a debreceni egyház lelki pásztora”. A zsinati okmány egyetlen példánya eredeti latin szöveggel a debreceni Nagykönyvtárban található.

A zsinat harmadik fontos irománya a terjedelmes, 74 cikkelyből álló, 16. századi egyházi törvénykönyv. Debrecen e biblikus törvényttárral századokra meghatározta a magyarországi református egyház alkotmányát.

A történészek szavával élve, nem túlzás kimondani, hogy az 1567-es debreceni zsinat óta létezik tulajdonképpen magyar református egyház.

–nld–

Melius Juhász Péter (1536 k.–1572) 1558-tól debreceni lelkész, 1561-ben pedig a tiszántúli református egyházkerület püspöke lett. Haláláig hitvitát folytatott a katolikus és lutheránus tanokkal, majd az anabaptista és antitrinitárius irányzattal szemben. Hatalmas szervező erejével Debrecen ő tette református központtá s egy országhatáron is túlterjeszkedő egyházkerület székhelyévé.

Kedves Gyerekek,

bizonyára hallottatok már arról, hogy 2017 egy évfordulós esztendő. No, nem azért, mert én negyven, az édesapám pedig 60 éves lesz, hanem azért, mert 500 esztendő telt el azóta, hogy Luther Márton kiszögelte a 95 tételét a wittenbergi vártemplom kapujára. Ekkor kezdődött el az a mozgalom, amit a történelem reformációként tart számon, aminek során az emberek kezébe lett adva a Biblia.

Amennyiben a református egyházunkhoz tartoztok, akkor bizonyára már nem ismeretlen szó a számotokra a reformáció. Egyszer, amikor új ablakokat vásároltunk a parókiára, akiktől rendeltük, eltévesztették és a szerződésbe ezt írták: deformált gyülekezet. De mi nem sértődünk meg, hanem jelnek vettük: legfőbb ideje, hogy változtassunk. Néha tényleg inkább deformáltak, mintsem reformáltak, megújultak vagyunk. Viselke-

„Mondom nektek, Izráelben
sém találtam ekkora hitet.”

désünkben és beszédünkben sok a deformáció. Ezért is szeretnék beszélni most nektek egy férfiról, aki sem református, sem pedig zsidó nem volt, de nagyon érdekes módon mutatta meg, hogy miképp él egy ember, aki már hallott az Úr Jézusról. Az ő történetét a Lukács evangéliuma 7. részének 1–10. verseiben olvashatod el.

Egy százados aggódott a szolgája miatt. Aggódom *miattad* – ez egy nagyon értékes mondat, amit mondhatnak az emberek egymásnak. Nem szokványos a százados viselkedése: egy főnök, aki szeretettel gondoskodik a beosztottjáról. A százados valóban szerette a szolgáját. Értékelte a munkáját. Ezért határozta el magát, hogy bekopogtat a zsidók véneihez, és a segítségüket kérte.

Ha egy hozzátartozóról gondoskodunk, a szeretet és az önfeláldozás jó irányba vezetik az életünket. Ez az az út, melyen találkozhatunk Istennel. Aggódom *miattad* – van valaki, akinek mondd ezt?

Kérlek, segíts! Bizonyára volt, hogy a te szádát is elhagyták ezek a szavak. Csak azokat tudjuk megkérni, akikben bízunk. A bizalomból nő ki a bátorság. A százados bízott a zsidó vénekben, hogy segítenek neki. Jó tapasztalatai lehettek velük. Ismerte őket és tudta, hogy ők pedig ismerik az Úr Jézust. Ha valaki megkér, hogy „Imádkozz értem, kérlek...”, az óriási dolog. Azt jelenti, hogy az az ember bízik benned. Azt jelenti, hogy szeret téged. Tudja, hogy nem vagy önző és hajlandó vagy az imádságodba belefoglalni önmagadon és a családodon kívül más is. Azt jelenti, hogy az életeden keresztül meglátta Istent. Tudja, hogy ismered Istent és hogy kapcsolatod van Vele.

Nehéz kimondani, hogy: *Kérlek, segíts nekem!* A segítségkérés azt jelenti, hogy beismerem, hogy valamire nem vagyok

képes, hogy valamit nem tudok, hogy vannak dolgok, amit képtelen vagyok egyedül megtenni. Nem szívesen ismerjük be, hogy rászorulunk a körülöttünk lévők segítségére. A kérés bátorsága és annak beismerése, hogy kevés vagyok az életem megoldásaira, hogy vannak pillanatok, amiket nem bírok el – ez a hit dolga. Nagy bizalommal léphetünk Isten elé. Kérhetjük Őt kis dolgokért, de nagyokért is. Isten nem utasít el minket.

A zsidó vének elindultak Jézushoz és azt mondták neki, hogy a százados megérdemli, hogy segítsen neki, mert jó és segítőkész ember. Az Úr Jézus meghallgatta őket és szó nélkül elindult velük. Hatottak az Úr Jézusra a szavak, amiket a századosról mondtak neki? Vagy szimpatikus volt a számára, ahogy a százados gondoskodott a szolgájáról? Nem tudom, mert Jézus egyáltalán nem nyilatkozott, hogy mit is gondol erről az egészről. Vannak helyzetek, amikor hallgat. Amikor a parázna asszonyt vádolták, és szerették volna, ha megkövezik a bűnéért, akkor is hallgatott és csak valamit rajzolt a homokba. Az Úr Jézus hallgat, ha valakit vádolnak és hallgat, ha valakit az egekig magasztalnak. Neki nincs szüksége arra, hogy megszóljunk és felcímkezzük az embereket, mert Ő nagyon jól ismer mindenkit. Mi ezt mondjuk: Ez egy akkora bűnös!, Ő pedig gondol valamit magában. Ezt mondjuk: Ez tetszik nekünk! és Ő megint valamit gondol. Az Úr tudja, hogy vannak kedvenceink, másokat pedig egy kiskanál vízben fojtának meg.

A százados valamit már hallott az Úr Jézusról, és az elindította. És nem csak Őt. Egyszer csak mindannyian szépen elindultak. Előbb a százados, aztán a zsidó vének, rögtön ezután Jézus, és a százados barátai. Mozgásba lendült a társaság. És miért? Mert a százados szolgája beteg.

Egy gondolat, amit a reformátorok megértettek Isten szavából: hogy az ember a Jézus Krisztusba vetett hite által mehet Isten elé. Ez kegyelem, amit semmivel nem érdemelhetünk ki. A Jézusba vetett hit által meg vagyunk mentve, de nem azért, hogy megnyugodjunk, hanem, hogy mozgásba lendüljünk.

Úgyhogy, gyerünk, gyerünk, gyerekek, mozgás és csináljátok, ami jó és értelmes! Az Úr Jézus megye vele.

Janette Knežová

„Miután befejezte minden beszédét, amelyet a nép füle halatára mondott, bement Kapernaumba. Egy századosnak volt egy szolgája, akit nagyon kedvelt, s aki most beteg volt, és haldoklott. Amint hallott Jézusról, elküldte hozzá a zsidók véneit, és kérte őt, hogy jöjjön el, és mentse meg a szolgáját. Amikor odaértek Jézushoz, sürgetve kérték: Méltó arra, hogy megtedd ezt neki, mert szereti népünket, ő építette a zsinagógát is nekünk. Jézus pedig elindult velük. Amikor már közel járt a házhoz, a százados eléje küldte barátait, és ezt üzenté neki: Uram, ne fáradj, mert nem vagyok méltó arra, hogy hajlékomba jöjj. Ezért magamat sem tartottam méltónak arra, hogy elmenjek hozzád, hanem csak szólj, és meggyógyul a szolgám. Mert én is hatalom alá rendelt ember vagyok, és nekem is vannak alárendelt katonáim. Ha szólok az egyiknek: Menj el – akkor az elmegy; és a másíknak: Jöjj ide – akkor az idejön; és ha azt mondom a szolgámnak: Tedd meg ezt – akkor az megteszi. Amikor Jézus ezt meghallotta, elcsodálkozott rajta, és hátrafordulva így szólt az őt követő sokasághoz: Mondom nektek, Izráelben sem találtam ekkora hitet. Amikor a küldöttek visszatértek a házba, a szolgát egészségesen találták.”

A Selye János Egyetem Református Teológiai Kara felvételit hirdet a 2017/18-as akadémiai évre, mégpedig a következő tanulmányi programokra:

- missziológia, diakónia és szociális gondoskodás; nappali alapképzés (Bc.)
- missziológia, diakónia és szociális gondoskodás; nappali mesterképzés (Mgr.)
- református teológia; nappali mesterképzés (Mgr.)
- doktoranduszképzés; nappali és levelező tagozat (PhD.)

A nappali alapképzésre a jelentkezési határidő: **2017. március 31.** A felvételi időpontja: **2017. július 7.**

A nappali mesterképzésre és a levelező tagozatra a jelentkezési határidő: **2017. június 30.** A felvételi időpontja: **2017. augusztus 21.**

A jelentkezéseket a következő címre várjuk: Selye János Egyetem Református Teológiai Kar, Bratislavská cesta 3322, 945 01 Komárno. Tel.: 00421 (0)35 / 32 60 656 e-mail: so.rtf@uj.s.sk, www.uj.s.sk

A felvétel feltételei:

A 131/2002 főiskolákról szóló törvény és ennek módosításai, valamint a kar belső előírásai értelmében a felvétel feltételei a következők:

- érettségivel sikeresen befejezett középiskolai tanulmányok,
- kitöltött és határidőn belül leadott jelentkezési lap főiskolai tanulmányokra,
- a felvételi vizsga sikeres teljesítése.

Jakab István-díj

Jakabné Lelkes Ilona 2015-ben a komáromi Selye János Egyetem Református Teológiai Kara valamint a Sárospataki Református Teológiai Akadémia hallgatói számára létrehozta a Jakab István-díjat a nyelvész emlékére.

Jakab István élete munkásságával segítette anyanyelvünk tisztaságának megőrzését, annak helyes használatával magyarságtudatunk erősítését, s a nyilvánosság előtt megszólalók (pedagógusok, lelkészek, újságírók stb.) szabatos, stílusos, egyedi nyelvhasználatát.

A kar kéri az egészségi alkalmasságról szóló orvosi igazolást a felsőoktatásban való képzéshez és az adott tanulmányi programban való későbbi elhelyezkedéshez. A külföldi hallgatók felvételének feltétele megegyezik a Szlovák Köztársaság állampolgárainak felvételi feltételeivel. A külföldi középfokú végzettséget honosítani kell a Szlovák Köztársaságban, s ezeket az iratokat határidőn belül leadni a tanulmányi osztályon.

A képzésre való felvételnél figyelembe lesz véve a középiskolai tanulmányi előmenetel, az érettségi eredménye, és a szakolimpiáin és tanulmányi versenyein elért eredmény.

★

A felvételi vizsga tartalma a *missziológia, diakónia, szociális gondoskodás* alapképzést nyújtó tanulmányi programra: – beszélgetés az alkalmasság felmérése céljából.

A végleges kiértékelésbe beszámítónak az érettségi és az adott év bizonyítványának előmeneteli érdemjegyei. A szóbeli vizsga teljesítménye vizsgáztató testület által pontozódik és értékelődik ki. Az eredmények vezetve vannak a felvételi vizsga protokoll lapjain. A felvételtől/nem felvételtől szóló döntés hozzáférhető lesz az egyetem internetes oldalán.

★

A felvételi vizsga tartalma a *missziológia, diakónia, szociális gondoskodás* mesterképzést nyújtó tanulmányi programra:

- beszélgetés alkalmasság felmérése céljából.

Az alapítvány célja, hogy évente az *Erős vár a nyelv* feliratú éremmel és pénzdíjban részesítse azokat a teológushallgatókat, akik önálló prédikációírásban és a magyar nyelv tiszta, szabatos és stílusos használatában kiemelkedően teljesítenek.

Kuratórium dönti el, hogy az adott évben ki kapja a 250 eurós, a 150 eurós és a 100 eurós pénzdíjat és az érmet.

Az alapítvány kuratóriuma meghirdeti a 2016/2017-es évre vonatkozó felhívását, melyre a komáromi Selye János

A szóbeli vizsga teljesítménye vizsgáztató testület által pontozódik és értékelődik ki. Az eredmények vezetve vannak a felvételi vizsga protokoll lapjain. A felvételtől/nem felvételtől szóló döntés hozzáférhető lesz az egyetem internetes oldalán.

★

A felvételi vizsga tartalma a *református teológia* tanulmányi programra:

- írásbeli teszt az általános középiskolai tudásból, a Szentírás ismeretéből, egyháztörténetből és idegen nyelvből,
- beszélgetés alkalmasság felmérése céljából, idegen nyelv és egyházi ének tárgyszerete.

A végleges kiértékelésbe beszámítónak az érettségi és az adott év bizonyítványának előmeneteli érdemjegyei.

Az írásbeli vizsga és a szóbeli vizsga teljesítménye is a vizsgáztató testület által pontozódik és értékelődik ki. Az eredmények vezetve vannak a felvételi vizsga protokoll lapjain. A felvételtől/nem felvételtől szóló döntés hozzáférhető lesz az egyetem internetes oldalán.

★

A felvételi vizsga tartalma a *doktoranduszképzésre*:

- beszélgetés alkalmasság felmérése céljából.

A szóbeli vizsga teljesítménye vizsgáztató testület által pontozódik és értékelődik ki. Az eredmények vezetve vannak a felvételi vizsga protokoll lapjain. A felvételtől/nem felvételtől szóló döntés hozzáférhető lesz az egyetem internetes oldalán.

FELHÍVÁS

Egyetem Református Teológia Karának teológus szakos, illetve a Sárospataki Református Teológiai Akadémia teológus és lelkész szakos hallgatói jelentkezhetnek.

A pályázatra írt prédikáció (minimum négy A4-es oldalon) leadásának határideje **2017. április 30.** A beérkezett prédikációkat 2017. május végéig bírálja el az alapítvány kuratóriuma által megbízott szakértői bizottság, s a díjak az intézményi tanévzáró és diplomaosztó ünnepi közgyűlései keretében kerülnek átadásra.

Kedves Testvérek!

A reformáció 500. évfordulójának évében az Egyházzenei Osztály egy játékot indít, amellyel szeretnénk minél több olvasóban felkelteni a kíváncsiságot énekeink iránt. A vetélkedő kérdései a hazai és a külföldi reformáció zenéjét és annak hatását helyezik a középpontba, a reformátorok és szellemi utódaik életének eseményeire, helyszíneire és műveire kérdezünk rá. Havonta hét kérdésre keresünk választ 10 hónapon keresztül.

Célunk, hogy megmutassuk a reformáció ma élő, hitüket énekelve is megvalló utódainak, milyen gazdag kincsünk van, milyen különböző hitvalló élethelyzetekben születtek az énekek, milyen erő van bennük. Vegyük hát kezünkbe az Énekeskönyvet és fedezzük fel (újra) a benne rejlő csodákat! Sok sikert Isten áldásával!

(Minden hónapban három nyertest sorsolunk ki, akik értékes könyvajándékot kapnak. A minden fordulóban helyesen válaszolók közül kerül ki a fődíj nyertese.)

Bodnár Noémi

A második forduló kérdései

1. Csodával határos módon él túl egy halálos betegséget Zwingli, aki a megtartatás hatására megírja legismertebb hitvalló énekét. Milyen betegséget élt túl Zwingli és melyik az a hitvalló ének?

2. Egyik dicséretünknek a szerző, Luther Márton ezt a címet adta: „Gyermekeknek való ének, Krisztus két fő ellensége:

JÁTÉK! JÁTÉK! JÁTÉK!

a pápa és a török ellen”. Mikor ugyanis a török 1541-ben Budát csellel elfoglalta, egész Európán rémület vett erőt. Szárnyra keltek a hírek, hogy a francia király és a török szultán között létrejött politikai szövetséghez titokban a pápa is csatlakozott. Luther ekkor ezt írta: „imádkozzatok, mert immár nincs remény a fegyverekben, hanem egyedül Istenben!” A katolikusok átvették az éneket, de a címét rögtön megváltoztatták: „...Krisztus fő ellensége: az eretnokség és a török ellen.” A vallási villongásokban az ének két változata gyakran felcsendült, de hogy a török az ének miatt valami sérelmet szenvedett volna, arról nem tudunk. Melyik ez az ének?

a) 213. dicséret b) 223. dicséret c) 233. dicséret

3. Ki szedte versbe Marot halála után francia nyelven a zsolnárokat? Az illető a lausanne-i akadémia tudós fiatal professzora volt. Kálvin 1564-ben bekövetkezett halála után ő vezette a genfi gyülekezetet is.

4. Kálvin jelvénye az égő szívet magasba emelő kéz. Melyik zsolnárszó első sora a jelvény egyik körirata?

5. Melyik évben adják ki a teljes genfi zsolnároskönyvet, amelyben már mindegyik zsolnárszó szerepel, de benne van a Tízparancsolat és Simeon éneke is?

6. Ki zenésítette meg a genfi zsolnárszó nagy részét?

7. Batizi András születési idejét nem ismerjük, de kb. 1510 és 1546 között élt. Ezalatt az idő alatt tanított kátét, gyülekezeti és bibliai történeteket írt (Gedeonról, Jónásról, Zsuzsannáról, Izsák házasságáról és „meglett és megleendő dolgokról”). Katakizmus Luther Kis kátéjával rokon. Pünkösdi éneke az egész magyar reformátori énekköltészet egyik legszebb darabja. Melyik ez az ének?

A megfejtéseket kérjük, az egyhazzeneijatek@reformata.sk címre küldjék **március 10-ig**.

TUDÓSÍTÁS

Hálaadó ökumenikus istentisztelet Lucskán összefogtak a hívek

Október 29-én hálaadó ünnepi ökumenikus istentiszteletre hívogattak a lucskai református templom harangjai. Ennek a Csermosnya-völgyi kis gyülekezetnek a temploma 1928-ban épült. A templom padlózatának a teljes felújítása lett elvégezve, Isten segítségével. Ehhez a pénzügyi támogatást a helyi úrbéres és közbirtokosság társulata adományozta.

Az istentisztelet a 25. zsolnárszó eléneklésével kezdődött. Igét **Drenkó Zoltán** helybeli lelképásztor, **Eigel Gábor** barkai római katolikus plébános, **Buza Zsolt** és **Buza Bodnár Aranka** rozsnyói lelkészek és **Viliam Solárik** rozsnyói evangélikus lelkészek hirdettek.

Az alkalom a Himnusz eléneklésével ért véget. A szeretetvendégséget a faluból elszármazott rozsnyói **Tóth István** és családja adományozta a majd száz személy részére.

Szanyi István

ADVENTI ESTÉK

Körös volt a vendéglátó

Van esélyed! Ennek az örömteli isteni ígéretnek a jegyében készültünk az Úr eljövételére a körösi kultúrházban, ahová megérkeztek a rozsnyói, a csucsomi, a krasznahorkaváraljai,

a hosszúréti, a jólési, a berzétei, a pelsőci, a vígtelkei, a szalóci, a szilicei és a rudnai gyülekezet tagjai. December 14-e és 16-a közt **Szilágyi Zsolt** debreceni lelképásztor hirdette Isten ígését.

Az első alkalom vezéregyeje a *Lk 13,8* volt. Uram, adjunk a fügefának még egy év esélyt! Tudjuk, hogy az Úr igent mondott a kérésre. Bár nem vagyunk rá méltók, mégis hív, feladatot ad, szolgálatba fogad. Szeretete végtelen, szeretetből küldte el a Fiát a mi világunkba. Az Úr Jézus elvégezte a feladatát, melyet az Atya bízott rá: megváltotta az emberiséget a bűn hatalmából, s most már a második eljövételére várunk.

A második estén a tékozló fiú történetéből az idősebbik fiúról esett szó, aki próbált megfelelni az apjának, de a szívében keserűség volt. Sajnos így van ezzel sok templomba járó ember is. Szívünkben ott a keserűség, saját erejükből, a saját elgondolásaik alapján akarnak szolgálni Istennek. Ne maradjon így, öntsük ki a szívünket Istennek – biztatott az ígértető.

A harmadik este szólt az ígértet: Új esélyt kapsz, Immanuel, velünk az Isten, jön Jézus, a Szabadító, az a jó hír, hogy van jó hír – hirdette a lelkész.

Az esték folyamán Istent dicsőítő énekeket énekeltünk, melyeket a szalóci gyülekezet zenekara kísért **André János** szilicei lelképásztor vezetésével.

Isten iránti hálával köszönjük mindazoknak, akik az evangelizációt előkészítették és lebonyolították!

Mixtaj Johanna

Örvendezésre és hálaadásra indító ajándék A Magyar Kormány támogatta egyházunkat

TUDÓSÍTÁS |

Az Úr 2016. évében Isten kegyelméből rendkívüli méretben építkezhetett a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház hét magyar egyházmegyéjének száz gyülekezete. Magyarország Kormányának jóvoltából az Emberi Erőforrások Minisztériuma (EMMI) nevében Balog Zoltán miniszter 1 milliárd forint támogatást adott át 2016. február 20-án egyházunk elnökségének. Lapunk januári számában elolvashatták kedves Olvasóink, hogy mi minden valósult meg a pozsonyi, a komáromi és a barsi egyházmegyében a támogatásból. Következzék a további négy beszámoló.

Gömöri Református Egyházmegye

A gömöri egyházmegyében tizenhat gyülekezetben történtek felújítások. A kapott támogatás összesen 128 200 euró. Alapvetően a templomfal vízesedését kellett megállítani. Balogiványiban a parókia felújítása, Bátkában a parókia épületének a tetőfelújítása zajlott. A feledi gyülekezet a temploma hajójának a külső felújítását végezte el és a torony belső vakolását. Megtörténhetett a gömörszékárosi lelkészlak és gyülekezeti terem fűtésrendszerének teljes felújítása, amivel kilenc kis lélekszámú gyülekezet számára igyekeztünk fenntarthatóvá tenni a parókiát.

Elvégezhettük a hanvai, a harmaci és a jánosi református parókia fűtési rendszerének az átalakítását. Lekenye kicsi gyülekezete állagmegóvást végzett a gyülekezeti központján. Lonsoncon beépítették a lelkészlak nyitott tornácát. Nagybalogon tetőcsere volt a gyülekezeti házon, Naprágyban pedig a parókián. A rimaszécsi reformátusok befejezheték a parókia, a runyaiak pedig a templomuk felújítását. Serkében a talaj nedvesedése ellen szigetelték a parókiát. A tornaljai parókián pedig megtörténhetett a nyílászárók cseréje.

Épül a felsővályi parókia.

Az imént felsorolt egyházközségek mellett meg kell jegyeznem azt is, hogy a felsővályi parókia az újépítésű épületekre szánt támogatásból részesült, és a Rimaszombatban épülő Csillagház pedig kiemelt beruházásként kapott támogatást. Továbbá arról sem feledkezhetünk meg, hogy támogatásban részesült a rimaszombati Tompa Mihály Református Gimnázium is.

Mindent összegezve: A Gömöri Református Egyházmegye gyülekezetei számára hatalmas segítség volt a magyarországi támogatás, melyet igyekeztünk hatékonyan felhasználni közösségeink javára. Köszönjük azoknak, akik szeretettel és felelősséggel viseltetnek irántunk, és támogatták, támogatják a felvidéki, gömöri közösségeket. Minden elvégzett munkáért egyedül Istené a dicsőség!

Nagy Ákos Róbert

Abaúj-tornai Református Egyházmegye

Tornagörgön adtak hátat az Abaúj-tornai egyházmegye gyülekezetei 2016. november 6-án az anyaországi Emberi Erőforrások Minisztériumának támogatásából megvalósult tizenhárom beruházásért.

A 185 734 eurós keretösszegeből templomok, parókiák, gyülekezeti termek és a rozsnói egyházi iskola közösségi terme újult meg, illetve épült. A legnagyobb hozzájárulást ez utób-

Zajlik a tornagörgői hálaadó istentisztelet.

bi, az egyházmegye területén működő egyetlen egyházi iskola kapta közösségi termének kialakítására, a legnagyobb önrészeszel pedig a buzitai leányegyházközség járult hozzá templomának belső és külső felújításához.

A barkai és a szépsi gyülekezet parókiáját újította, a tornai, a jabloncai, a rozsnói, a perényi, a pelsőci és a buzitai gyülekezet pedig templomot renovált. A borzovai és a csécsi gyülekezet a táboroztatási célokat is szolgáló központját tette rendbe, a komaróci, a körtvélyesi és a tornagörgői gyülekezetek pedig a gyülekezeti termeiket javították. A rozsnói gyülekezet az alapiskolája közösségi termét alakította ki a támogatás segítségével.

A felsoroltakból a tornai leányegyház az Egyetemes Egyház részéről templomának befejezésére kiemelten és célirányosan 25 000 euró támogatásban részesült.

A legnagyobb hozzájárulást a rozsnói gyülekezet alapiskolája kapta, mintegy 26 300 eurót közösségi termének és tornaszobájának kialakításához.

Köszönjük Magyarország Kormányának!

Molnár Árpád

(Folytatás a 14. oldalon)

Örvendezésre és hálaadásra indító ajándék A Magyar Kormány támogatta egyházunkat

(Befejezés a 13. oldalról)

Zempléni Református Egyházmegye

Egyházmegyénk gyülekezetei az Emberi Erőforrások Minisztériumának a támogatásából 115 100 euróban részesültek. A gyülekezetek leányegyházait és szórványait figyelembe véve a megvalósuló beruházások mintegy 8000 reformátust érintenek.

A következő tizenhárom gyülekezet részesült a támogatásból: a Bacsikai gyülekezet templomában megtörtént a fapadló, a Mózes-szék, az úrasztala és a templomi persely elkészítése, ill. a karzat mellvédjének a faburkolása. Csarnahón, Hardi-

Folyik a királyhelmecei templom felújítása.

csán, Kistárkányban, Nagytoronyán új tető került a parókia-
ra. A királyhelmecei a felújított templomuknak örülhetnek, Kiskövesden megállították a templomfalak vizesedését. Lad-
mócon a lelkészlak elavult nyílászáróinak cseréjére, a konyha
betonozására és burkolására került sor. A nagygyéresi gyüle-
kezet a műemlék templomának belső falazatát újította fel.

A zempléniékre mutató
templomtornya.

Örösben a gyülekeze-
ti termet építették át
többfunkcióssá, Szür-
nyegen a templomto-
rony és a templom kül-
ső falai estek át állag-
megőrzésen és lettek
lefestve. Zemplénben
megtörtént a torony
teljes felújítása.

A Zétényi Leányegy-
házköztség régi álma
válhatott valóra azzal,
hogy a mindössze 22
főt számláló közösség,
mely a községháza egy
kicsiny termében tar-
totta istentiszteleteit,
most templomot épít-
hetett. A támogatásból
a falak külső szigetelé-
se, vakolása és színezése, a templom padlózatának belső bur-
kolása, valamint a belső falak festése és a mennyezet kialakí-
tása történhetett meg.

Végigtekintve az elvégzett munkálatokon, a megtett úton,
valóban csak azt mondhatjuk, hogy „Aki pedig mindent meg-
tehet sokkal bőségesebben, mint ahogy mi kérjük vagy gondol-
juk, a bennünk munkálkodó erő szerint: azé a dicsőség az egy-
házban Krisztus Jézus által nemzedékről nemzedékre, örök-
kön-örökké. Ámen” (Ef 3,20–21).

Kendi Csaba

Ungi Református Egyházmegye

Isten kegyelméből az Ungi Református Egyházmegye terü-
letén hét pályázat valósult meg az Emberi Erőforrások Minisz-
tériuma által nyújtott támogatásból. Ebből hat gyülekezet
(48 100 euró) és a Vajáni Református Alapiskola (27 950 eu-
ró) részesült.

A pályázatban résztvevő gyülekezetek egyrészt értékme-
gő, másrészt költségcsökkentő beruházásokat vittek véghez. A
következő munkálatok lettek elvégezve: a bési gyülekezet a
temploma külső felújítását végezte el. Csicszerben a falak javí-
tását, helyreállítását és a parókia épületének szigetelését tűzte
ki céljává a gyülekezet. A deregnyői gyülekezet a templomto-
nyot javította és színezte. Mokcsakerészen a templom meny-
nyezetének, a ha-
rangnak és az elekt-
romos hálózatnak
a felújítását végez-
ték el. Nagykapo-
son a templomte-
tőzet újult meg és
kapott új bádoghé-
jazatot. Vajánban
szintén a bádoghé-
jazat került csérére.

Az egyházmegye
iskolája számára
sokrétű segítséget
jelentett ezen tá-
mogatás, mert eb-
ből az összegből lé-
tesítettek egy nyel-
vi labort, a tanárok
pedig hordozható
számítógépet kap-
tak munkájuk segítségére. Az öltözőkbe is új berendezés került
és három tanterem kapott új berendezést. A pályázatból a
könyvtár felszerelése és könyvkészlete is bővült. Egyben több
tanulást segítő szoftver és eszköz került beszerzésre. Ezen tá-
mogatás nagyban segíti a vajáni iskolánk működését és a hat
gyülekezet számára is megerősítő segítséget jelent az EMMI
által nyújtott pályázati támogatás. Közösségeink anyagi lehe-
tőségei ugyanis igencsak korlátozottak.

Ezért is köszönet illeti az Emberi Erőforrások Minisztériu-
mát, hogy támogatták egyházmegyénk gyülekezeteinek és is-
kolánknak a felújító munkálatait.

Hozák Viktor

A felújított deregnyői templom.

A reformáció emlékévének a zempléni egyházmegyén belüli megnyitójára január 8-án, Királyhelmeceken került sor. Az alkalom apropóját annak az emlékkiállításnak a bemutatása adta, amelyet a helyi egyházközség a magyarországi Reformáció Emlékbizottság támogatásával készített el.

Molnár István, királyhelmecei lelképásztor elmondta, hogy nem csak az emlékezésen kell, legyen a hangsúly, hanem előre is kell tekinteni. Mindkét irány fontos, hiszen a múltba nézve, hitvalló őseink tetteire, cselekedeteire tekintve, annak az Istennek a nagyságos dolgait láthatjuk, Aki a jelenben is meg tudja tartani egyházunkat, életünket és vezetni tud a jövőndöbe. **Kendi Csaba** esperes a *Zsid 2,1* alapján rámutatott a reformáció időszakának sodródásaira és korunk veszélyeire, amikben ugyancsak Istenre figyelve tudunk megállni, így tudunk vigyázni, hogy el ne sodortassunk. A vándorkiállítás bemutatását megelőzően, **Millitsits Máté** művelődéstörténész, a kiállítás tartalmi részének egyik összeállítója a reformáció indulásáról, a kálvini tanok Európán belüli terjedéséről szól, de megidézte a reformációra való emlékezéseket, amelyekből szép számmal voltak a felvidéki protestáns egyházakon belül is.

Molnár István ezután röviden bemutatta a kiállítás törzsét képező tablót, amelyek az előreformátoroktól, a nagy reformátorok életének, munkásságának bemutatásán át, eljut a zempléni egyházmegye reformációjához. A 11 darab tabló szöveg és

képanyaga, a Bethlen Gábor Alap támogatásával egy kiadványban is megjelent, amit a jelenlévők szabadon elvihettek. Múzeum-pedagógiai eszközök is készültek, hogy a gyerekek „játszva” tanuljanak, s megismerjék a reformáció személyiségeit, a Vízolyi Biblia címdoldalát, vagy az egyházmegye legősibb református templomait, egyházunk címerét. A kiállítás célja, hogy minél több helyre eljusson, az egyházmegye gyülekezeteiben vándoroljon. Feladatlap is készült, amelynek kérdései a kiállításához kapcsolódnak.

Az alkalom további részében **Dienes Dénes**, a Sárospataki Református Teológiai Akadémia tanára már arról szólt, hogy miként ment végbe a reformáció a szűkebb régióon belül, vagyis Zemplén vármegye területén. **Géresi Róbert** püspökhelyettes pedig személyes hangvételű bizonyoságtételében a felvidéki reformátusság bánatairól és örömeiről is szólt. Hangsúlyozta, hogy nem szabad felhagyni az igeközpontúsággal és a Krisztusról szóló bizonyoságtételt a lehető legtöbb emberhez el kell vinni.

A helyi lelkész azzal a reménységgel zárta az alkalmat, hogy a kiállítás során következő helyszínein is sokak felé hangozhat majd a bizonyoságtétel, hogy az egyháznak, a reformátusságnak, de mindenkinek van oka örülni, hiszen élő Ura, feltámadott, élő Krisztusa van.

Molnár István

NEKROLÓG

A dunaszerdahelyi református gyülekezet nyugalmazott gondnokától, az egyházközség legidősebb tagjától búcsúzott január 10-én.

A temetési istentiszteleten hálát adtunk elhunyt szerettünk életéért, munkásságáért, különösen azért, amit a helyi református közösségért tett. Négy évtizeden át, 1959-től 1999-ig töltötte be a gondnoki tisztséget, példaadó módon. Egyházi tisztségviselőként ugyanaz az értékrend, keresztényen meggyőződés vezérelte, mint egyéni és családi életében, az otthonában, amely gyülekezeti otthon híján bibliaóráknak, egyházi vizitációknak, beszolgáló lelkészek, szolgatársak, közösségek megbeszéléseinek, sőt, gyülekezeti irodának adott helyet. Nehéz politikai időszakban kellett vállalnia a tisztségével járó munkásságot. Ám ő nem a körülményekhez igazodott, inkább tette azt, amivel az Ura megbízta, igyekezett az „odafelvalókkal” törődni. Az Igék, az imák, hitvallások, hitvalló énekek olyan mélyen begyökereztek, beépültek az életébe, gondolkodásába, hogy ezekkel földi ittlétének utolsó pillanatáig is kristálytiszttán vallotta meg a hitét.

NAGY ISTVÁN (1920–2017)

Gondnokként nem csak a „kevésen” kellett húnek lennie, hanem akkor is, amikor az egyházközség templomot, gyülekezeti központot, lelkészlakást építhetett. Lelkésze oldalán lelkesen vezette az építkezést, hordozta azt imádságban és tettekben, rengeteg munkával.

Búcsúztatásán a 25. zsolttár 1. verse, Nagy István egyik személyes hitvallása szövege: „Uram, Hozzád emelkedem lélekben!” Ezt tette életében, s nem

csalatközött. Isten kijelentett ígéretei alapján reméljük, Teremtője és Megváltója a kegyelme által az örökkévalóságban is igazgató teheti a Vele való közösséget.

Köszönet és hála Istennek, hogy elhívta őt, erőt adott neki, és köszönet a szolgatársnak, aki az Úrban hasznosan fáradozott!

Görözdi Zsolt

TAKÁCS JOLÁN (1940–2017)

A nagyráskai gyülekezet presbiterre, Takács Jolán rövid, gyors lefolyású betegség után 2017. január 10-én hazatért az Úrhoz. Jolánka néni személyében egy végtelenül kedves, jólelkű és istenfélő asszonyt ismerhettem meg, aki szeretettel fordult környezetem felé. Hite példaként állhat előttünk. Január 15-én lett volna hetvenhét éves. Temetésén Bobvos Gergely, helybeli lelkész a Fil 1,21 alapján hirdette a vigasztalás ígét: „Mert nekem az élet Krisztus és a meghalás nyereség”. Legyen áldott szeretett testvérünk emléke!

Bobvosné Skarba Adrianna

Reformáció 500. Január 6-án Budapesten a Művészetek Palotájában került sor a Reformáció 500. évfordulója jubileumi évének a magyar állami megnyitójára, ahol Fazekas László püspök és Fekete Vince főgondnok képviselte egyházunkat. Ünnepi beszédet mondott Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere és Kövér László, az Országgyűlés elnök, aki többek közt elmondta, hogy a reformáció nem csak egyházi és teológiai forradalom volt, civilizációs korszakalkotó szerepe abban rejlik, hogy meghirdette az emberi gondolkodás szabadságát, az egyén méltóságát és felelősségét, minden ember egyenlőségét Isten szemében. Hozzátette: a protestáns gazdaságetika alapozta meg a Nyugat gazdasági felemelkedését, pénzgazdálkodását és kereskedelmét, a reformáció alapozta meg a modern európai demokrácia értékrendszerét és elveit, s tette mind nyilvánvalóbbá az európai társadalmi berendezkedés változásának szükségességét, indította el a politikai közgondolkodás változásait.

SZEÖT. Január 9-én a Szlovákiai Egyházak Ökumenikus Tanácsa Igazgatótanácsának ülésén Pozsonyban ott volt egyházunk püspöke is. Szó volt többek közt a január 15-re tervezett ökumenikus istentisztelet előkészítéséről és a személyi adatok védelméről, a tűzbiztonságról és a munkavállalók egészségügyi védelméről szóló törvényekről.

Elnöki fogadás. Andrej Kiska köztársasági elnök fogadást adott január 12-én a Graschalkovich-palotában a szlovákiai történelmi egyházak és vallási felekezetek képviselői részére. Egyházunk képviselőjében Fazekas László volt jelen.

Élő közvetítés. Január 15-én az Ökumenikus Világimahét kapcsán a pozsonyi Szent Sebestyén római katolikus katonai templomban a szlovákiai keresztyén egyházak képviselőinek részvételével ökumenikus istentisztelet zajlott, amelyet a Szlovák Televízió egyenes adásban közvetített. Egyházunkat Fazekas László képviselte.

Zsinati Elnökség. Január 21-én Rimaszombatban a Zsinati Elnökség ülést tartott. Az ülést követően megbeszélés zajlott Kiss Miklóssal, a Fialat Reformátusok Szövetségének elnökével és a Fiesz – Duna Mente vezetőivel (Édes Zsófia, Bugyi Ágnes, Édes János és Kelemen Sándor). A megbeszélésen az ifjúsági szervezet aktuális kérdéseiről esett szó.

Konferencia. Január 25-e és 27-e közt a budapesti Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karán Reformáció és ökumenikus párbeszéd címmel teológiai tanári konferenciára került sor, amelyen az előadások témája az egymáshoz közeledés és annak egyre kívánatosabb lehető-

ségei voltak. A konferencia utolsó napján Ajándékok cseréje az ökumenikus párbeszédben címmel előadást tartott egyházunk püspöke.

Gulácsy Lajos Ösztöndíj. A pozsonyi egyházmegye 2015-ben indította a Kárpátalja Nincs Egyedül Programot, melynek célkitűzései között ott szerepel, hogy kárpátaljai magyar diákok érvényesülését segítse. 2016 során az egyházmegye gyűlékezeteiben folyt a gyűjtés, ami a Gulácsy Lajos Ösztöndíj alapjául szolgált. A Nagyberegi Református Líceum tanári karának ajánlására kiválasztott négy kedvezményezett diák január 30-án átvehette a pozsonyi egyházmegye képviselőitől (Somogyi Alfréd esperes, Molnár Rudolf egyházmegyei gondnok, György András somorjai lelkipásztor, Bucsházy István világi főjegyző, a somorjai gyülekezet főgondnoka) a támogatást.

Ünnepi megnyitó. Január 31-én a Magyar Református Egyház reformációi jubileumi évének megnyitójára került sor Deb-

Felhívás

A Magyar Református Szeretetszolgálat Egyháztáji Programja meghirdeti a Kárpát-medencei református borászok borversenyét. Az eseményt a Szeretetszolgálat szervezésében, 2017. március 3–5-én rendezzük meg Vámosladány központtal.

A jelentkezések függvényében megrendezésre kerül a fehér (száraz, félédes), rozé és vörös borok versenye. Minden kategóriában kihirdetésre kerül a győztes. A kategória győztesek közül visszakötéssel választja ki a bíráló bizottság a verseny nyertesét. Ez a bor viselheti a „Magyarországi Református Egyház bora – 2017” címet.

A borversenyen forgalomba hozatali engedéllyel rendelkező, palackos kiszerezésű borokkal, valamint termelői borokkal lehet részt venni.

A bíráló bizottság 2017. március 4-én végzi a benevezett borok bírálatát. A kategória nyertes borok jogosultak a „A Magyar Református Szeretetszolgálat Bora 2017” cím viselésére.

A borversenyre a jelentkezési lap és fajtánként két palack bor beküldésével lehet nevezni. Nevezési díj: fajtánként 1500 Ft illetve 5 euró, ami a helyszínen fizetendő. A borok beküldési határideje **2017. március 3.**

A beküldési cím: Jan Adami, Notársky rad 195/14, Mýtne Ludany 935 56.

A versenyre az alábbi elérhetőségen lehet jelentkezni egyhaztaji.hu, vagy érdeklődni a kocsis.attila@jobbadni.hu e-mail címen lehet.

recenben. A Kárpát-medencei református egyházak vezetői mellett a világszerte élő református partnerközösségek képviselői is részt vettek és szolgáltak. Elhangzott, hogy kettős jubileumot ünnepelnek a magyar reformátusok ebben az esztendőben, hiszen a reformáció 500. jubileumán kívül az 1567. évi debreceni zsinat 450. évfordulójáról is megemlékeznek.

Evangelizáció. Evangelizációs napokra kerül sor március 5. és 8. között a kulcsodi református templomban. Igét hirdet Végh Tamás, a Budapest-Fasori Református Egyházközösség nyugalmazott lelkipásztor. Vasárnap 15 órakor, a többi napon 18 órakor kezdődik az evangelizáció.

A Pátria rádió református műsorai:

Február 12-én, 7.05-kor Csonthóné Kocsis Aranka negyedi lelkipásztor arról szól, hogy aki Krisztusban marad, az megmarad a szeretetben.

Február 26-án, 7.05-kor Szuhay György kulcsodi lelkipásztor igehirdetésének témája: Jézus megmossa tanítványai lábát.

Március 12-én, 7.05-kor Cseryikné Tóth Magdolna honfűzesgyarmati lelkipásztor bőjt gondolatait osztja meg a hallgatókkal.

A Világosság másnapi (hétfői) ismétlésének kezdési időpontja: 13.05.

(A műsor a közvetítést követő naptól meghallgatható a Sola rádió honlapján is: <http://refradio.eu/radio/sola/>)

Szerkesztő-műsorvezető: Iski Ibolya

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház hivatalos lapja. A kiadó címe: Jókai u. 34., 945 01 Komárno. Cégbejegyzési szám: 00179191

Megjelenik havonta.

Főszerkesztő: Fazekas László

Szerkesztő: Kis Lucia

Titkár és lapterjesztő: Kis Lucia

Előfizethető a református lelkészi hivatalokban és a szerkesztőség címén.

Előfizetési díj: egy (kalendáriumi) évre 4,20 euró.

A lapterjesztést a szerkesztőség végzi: **930 10 Dolný Štál (Alistál) 386.**

E-mail: ksz@reformata.sk

Telefon: 031/55 90 141 (egyben fax és üzenetrögzítő is)

A kéziratokat nem őrizzük meg, nem küldjük vissza, rövidítésük és szerkesztésük jogát fenntartjuk. A tudósítások teljes terjedelemben megtalálhatóak a www.reformata.sk honlapon.

Nyomdai előkészítés: Kis Lukács

Nyomja: Reproffset, Dunaszerdahely

ISSN: 1335-7298

Nyilvántartási szám: EV 3628/09